

TƯ LIỆU TÔN GIÁO

Một chứng cứ về Chúa Jesus?

Một chiếc tiểu bằng đá thời cổ xưa có thể cung cấp các chứng cứ lịch sử về sự tồn tại của Chúa Jesus và các mối quan hệ gia đình của Chúa.

KENNETH L. WOODWORD^(*)

Mặc dù Jesus Nazareth là một nhân vật được biết đến trên toàn thế giới nhưng không ai có thể tìm được các chứng cứ về sự tồn tại của Chúa ngoài Kinh Thánh. Bây giờ, nhờ một cái tiểu bằng đá vôi dài 20 inch, một loại vật dụng mà người Do Thái cất giữ xương của người chết, các nhà khảo cổ học về Kinh Thánh có thể tìm được dấu vết linh thiêng. Xương của người chết đã không còn, nhưng những dòng chữ Aramaic khổ lớn mà người ta đọc được: **JAMES, CON CỦA JOSEPH, ANH EM CỦA JESUS.** Tên và mối quan hệ hoàn toàn phù hợp với Tân Ước mà theo đó Jesus là con của Joseph và James là một trong các anh em của Chúa Jesus. Về mặt lịch sử, James rất quan trọng với tư cách là người đứng đầu Hội Thánh Kitô giáo ở Jerusalem trong những thập kỷ ở giữa thế kỷ I sau khi Tông đồ Peter di La Mã. James đã bị ném đá đến chết vào

năm 62 sau Công Nguyên do sự xúi giục của Tư tế cấp cao Do Thái giáo Ananus.

Việc phát hiện này được công bố trong một bài báo trên tờ tạp chí *Khảo cổ học Kinh Thánh*, đã gây nên sự phẫn khích nơi các học giả. Trong bài báo này, học giả người Pháp André Lemaire lập luận rằng chứng cứ này mặc dù chỉ là suy diễn, hoàn toàn ủng hộ lập luận cho rằng chữ Jesus ghi trên chiếc tiểu này là Chúa Jesus. Trong khi đó, các học giả khác tin rằng cho tới khi họ có thể nghiên cứu chiếc tiểu được tìm thấy, mối quan hệ với nhân vật lịch sử Jesus chỉ là suy đoán. Mặc dù vậy, phát hiện này cũng khơi dậy cuộc tranh cãi hàng thế kỷ về ai là người anh em của Chúa Jesus và liệu họ có ủng hộ Kitô giáo hay không?

Một vấn đề lớn với chiếc tiểu này là dường như đó là một tài sản bị

*. Theo *Newsweek*, số ra ngày 4/11/2002, tr. 56-57.

đánh cắp. Theo Tổng biên tập Tạp chí *Khảo cổ học Kinh Thánh* Herrschel Shanks, chiếc tiếu này bắt nguồn từ một khu vực của Jerusalem, phía nam của Đồi các cây ôliu (Mount of Olives) và được mua từ một người bán hàng rong đồ cổ cách đây 15 năm và hiện nay là một phần bộ sưu tập cá nhân của một người Israel muốn giấu tên. Do chiếc tiếu không còn chiếc xương nào những người Kitô giáo Acmeni cho rằng họ có các xương này tại nhà thờ của họ tại Jerusalem cổ nên việc xác định niên đại qua phân tích cacbon là điều không thể làm được. Bruce Chilton, một giáo sư nghiên cứu tôn giáo tại trường đại học Bard ở New York, nói: “Nếu bạn không thể nói đồ vật này được tìm thấy ở đâu và nó ở đâu trong gần 2.000 năm, bạn không thể khẳng định được mối liên hệ giữa đồ vật này và con người mà nó gợi lên”.

Cũng có những vấn đề khác nữa với dòng chữ viết. Tại vùng Galilee và Judea vào thế kỉ I, rất ít tên họ được truyền bá và Joseph, James và Jesus nằm trong số các tên thông dụng nhất. Chỉ riêng tên James đã xuất hiện 42 lần trong Tân Ước. Lemaire kết luận rằng, dù sao cơ may tìm thấy 3 tên này xuất hiện trên cùng một dòng chữ là dưới một

phần trăm. Theo Lemaire, lại càng hiếm khi tên James đó được xác định không chỉ bởi bố của ông ta mà còn bởi anh em của ông ta nữa, và nó cho thấy Jesus là một nhân vật quan trọng. Nhưng giáo sư Austrylia John Painter, một chuyên gia được đánh giá cao về James tin tưởng rằng dòng chữ vào thế kỉ I nhắc tới Jesus với tư cách họ hàng có thể xác định rằng, cũng như Tân Ước đã xác định, là “anh em của Chúa Jesus”.

Nhưng James này thực sự là ai? Theo sách Tân Ước của Mark, ông là một trong “bốn anh em” và “hai chị em” của Chúa Jesus. Cùng với những người khác là Joseph, Simon, Jude, Salome và Mary, ông được tin rằng đã ở lại Nazareth trong khi Chúa Jesus tới các vùng quê rao giảng và làm các phép lạ. Nhưng ý kiến của các học giả cũng khác nhau về vấn đề “anh chị em” có nghĩa gì?

Một truyền thuyết cổ xưa nhất từ thế kỉ II cho rằng các anh chị em của Chúa Jesus không phải là anh chị em ruột do bà Mary sinh ra mà họ chỉ là các con của ông Joseph từ các cuộc kết hôn trước đó. Quan điểm này vẫn thịnh hành trong thần học Chính Thống giáo Phương Đông. Một truyền thống vào thế kỉ VI khởi nguồn từ Thánh Jerome, một học giả lớn nhất về Kinh Thánh trong thời

đại của mình, xác định các anh chị em, theo như các thành ngữ thuộc bộ tộc Semit, là các anh chị em học của Chúa Jesus do anh của Joseph là Clopas và vợ của ông ta là Mary sinh ra. Giống như quan điểm đầu tiên, quan điểm này duy trì niềm tin bà Mary đồng trinh trong suốt cả cuộc đời của bà, điều này vẫn được phần lớn người Công giáo ngày nay tin theo. Kể từ khi có đạo Tin Lành, từ việc nghi ngờ đồng trinh của Mary trong suốt cả cuộc đời, các học giả Tin Lành cho rằng bà đã sinh hạ những người con cho Joseph sau khi sinh Chúa Jesus. Linh mục Daniel Harrington thuộc Trường thần học Weston của dòng Tên nói: “Có những chứng cứ mạnh mẽ hậu thuẫn cho cả 3 quan điểm. Tôi không nghĩ chúng tôi có thể đồng ý được với nhau”.

Các học giả còn bất đồng về việc liệu gia đình Chúa Jesus (ngoại trừ mẹ Chúa Jesus) có là các đồ đệ của Chúa khi Người còn sống hay không? Sách Phúc Âm của John nói thẳng rằng: “Các anh em của Jesus không tin vào Người”. Còn sách Tân Ước của Mark ghi nhận rằng họ hàng của Chúa Jesus tin rằng Chúa “bị mất trí”. “Những chi tiết trong sách này nói rõ Jesus làm ô nhục gia đình”, Linh mục Jerome Murphy

O'Connor, một học giả ở Trường Kinh Thánh và Khảo cổ học ở Jerusalem, nói như vậy. Nhưng trong cuốn sách gần đây nhất “*Chỉ có James*”, học giả Painter lập luận rằng: “Nếu không là một nhân vật nổi tiếng trong số các đồ đệ của Người thì ông không thể nhanh chóng trở thành lãnh đạo Hội Thánh Jerusalem”. Dù thế nào đi nữa, James là người họ hàng duy nhất của Chúa Jesus đóng dấu ấn của mình lên Hội Thánh thuở ban đầu. Cùng với Peter và khác với Paul, ông lập luận rằng người Kitô giáo cần phải duy trì Torah. Ông được cho là tác giả của “*Thư của James*”, mà theo như Patrick Hartin, một học giả về James tại trường đại học Gonzaga ở Spokane, Washington, thì “nó đã nhấn mạnh theo kiểu Do Thái giáo sự cần thiết thể hiện đức tin qua các công việc tốt lành”. Khi ông chết, Symeon, một người anh họ, đã thay ông trong vai trò nhà lãnh đạo của cộng đồng Jerusalem. Chiếc tiếu có thể trở thành dấu tích cổ xưa nhất về Chúa Jesus. Nhưng nó cũng là sự nhắc nhở đúng lúc về một con người được nói đến khá nhiều tên là James./.

Người dịch: Ngô Văn Hoà